

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Junius 22.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 50. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szilveszteri részét: ötödik közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyílt erek díja előre fizetendő.

A király szózata.

Ő Felsége a király az új kormány kinevezése alkalmából a következő szöveget intézte Fejérváry miniszterelnökhöz:

Kedves báró Fejérváry! Felette sajnálom, hogy hű magyar nemzetem országgyűlése képviselőházának többségéből kormányt mindeddig nem nevezhettem ki és pedig azért nem, mert a többséggé szövetkezett pártok nem terjesztettek elem oly kormányzati programot, melynek alapján a soraikból vett kormányra teljes megnyugvással rábízhattam volna a nemzet sorsát.

A törvényhozás alkotó munkájának sajnálatos szünetelése kiszámíthatatlan gazdasági és erkölcsi kárára van kedvelt Magyarországnak, reményem azonban, hogy most, a kisebbségi kormány felmentése után egy a pártokon kívül álló kormány közvetítésével, a felmerült ellentéteknek általam forrón óhajtott kiegyenlítése lehetővé fogja tenni, hogy a többség soraiból hívhatok miniszteriumot szeretett Magyarországom kormányzására.

A belkormányzati és közgazdasági reformok terén szívesen fogom venni a képviselőház többségének javaslatait és ami a katonai kérdésekben kifejezett kívánságokat illeti, ezekhez az idő fo-

mán és legutóbb a kormány 1903 ik évben adott kötelező nyilatkozataiban a lehetőséghez képest már is hozzájárultam; az ennek következtében a hadseregben általam már elrendelt intézkedések azonban uralkodó törvényes jogaim és ezekkel járó köteleim szem előtt tartása mellett mindenkor csak oly keretben mozoghattak, melyet feltétlenül be kell tartani a végből, hogy a hadseregnek a monarchia mindkét államára nézve egyaránt életbe vágó fontossággal bíró harcélvessége veszélyeztetve ne legyen.

Különös örömmre szolgálna, ha Önnek sikerülne a politikai pártokkal való érintkezése folytán a fentebb jelzett határok közt a megegyezést előkészíteni és ezáltal egy többségi kormány kinevezését előmozdítani.

Kelt Budapesten, 1905. évi junius hó 18-án.

Ferencz József s. k.
Báró Fehérváry Géza s. k.

Adós városok.

Magyarországon talán az ujjainkon megszámálhatjuk azokat a városokat: a hol ne lenne pótlódó. Egyes városokban valósággal rettenetes terheket ró ez a la-

kosságra és a helyett, hogy a teher könnyítetné, a városok háztartásainak kiadásainak budgetje évről-évre növelkedőben van.

Tudjuk mi azt, hogy a kultúra, az ipari intézmények létesülése, építkezések és beruházások pénzállozatokba kerülnek és hogy társadalmi adakozások után sem a babiloni tornyot, sem egy népiskolát nem lehet felépíteni, de azt is tudjuk, hogy államérdeket végző tisztviselőket nagyszámban tartanak a városok, melynek ellenében az állam mit ez reprezentál, ezeknek fizetése a városok háztartását terheli.

Mennyi pénzt mentenének meg a városok, ha városi tisztviselőkkel végeztetett államügyek alól a városi tisztviselőket felmentenék és ezek helyett az állam tartana hivatalnoki kart.

Azt is látjuk, hogy a városok nagyrésztében még mindig a konzervativizmus vezet szerepet — a gazdálkodásban. Egyes városok maguk állítottak maguknak takarékpénztárakat és egyes alföldi városok házi pénztárainak a takarékpénztári üzlet 60—70.000 korona évi tiszta hasznót hajtott.

Vannak egyes városok, akik ásványviz forrásukat, fürdőiket kitűnően, üzletszerűen tudják felhasználni, de vannak városok, a kiket a természet megáldott bőséges forrásokkal, festői szép vidékkel, de a mely vidékről csak az szerez tudomást,

TÁRGA.

Az édes anyák.

Irtó: Lampérth Géza.

Ugy-e, aki itt sokat szenvedett,
Ki csak lemondott, türt és szeretett,
Öröme csöpp és tenger volt a buja:
Az előtt nyitva a mennynek kapuja?

S mennyországban, ugy-e Istenem,
A legszebb, a legédesebb helyen
Öleiben örök gyönyörűségnek:
Az édes anyák, ugy-e ott élnek?

S a legszelidebb, leghűbb anyyalod
Szolgálatukra, ugy-e őt adod?
S az ugy-e érzi, az ugy-e tudja:
Merre visz, hova legtöbbször utja?

S leszáll a földre minden este, reggel,
Meg is tér sebesen az üzenettel,
S este is azt mondja, mit reggel mondott:
— A fiad, a leányod boldog . . .

A mi szerelmünk.

Irtó: Balla Miklós.

A szerelmünknek semmi célja nincsen —
Te jobbra még, én balra tartok, kincsem;

Leszámolunk levél, kép s mi egymással,
Bucsul veszünk és újra kezdjük mással.

Ha az a más olyan, kit sose láttunk,
Nem kerestük, csak egyszer megtaláltuk:
Akkor megérted te is, mint magam,
Hogy nem szerelem, melynek célja van!

Negyven év után.

— Lakatos János lelkész ünnepi beszéde Bende László közdí-martonosi áll. tanító 40 éves jubileumi ünnepségén. —

Igen tisztelt ünneplő közönség!

„Ha a föld az Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta,” ezt tanultam meg régen a költőtől. E szerint a hazánk még a legkisebb falueskája is egy szál virág a bokrétában: a magyar hazában. Dehát akkor miért ne volna Martonos is egy virágszála a nagy bokrétának? talán csak ő is egy községe a magyar hazának? Igen, egy szál virága, még pedig zöld erdők tövében felfakadt virága, melynek kelyhe a templom, hova szorgalmas jó méhecskék járnak el édes mézet gyűjteni. Érdeklődő figyelmünk tehát miért ne fordulhatott volna Martonos felé? A gáncsolkodó nagyözölás mi joggal keresheti az ilyen szavakat: „Ugyan mi lehet ünnepleni való abban a kis faluban?” . . . Falu, kisfalu, de egy szál virága a nagy bokrétának: szép magyar hazánknak!

És „mi lehet ott ünnepleni való?” Hát bizonyára

ott is csak lesz egy ember! S vannak ott talán nagy emberek is? Nem, igen tisztelt ünneplő közönség, itt csak kis emberek vannak; kis emberek, de akiknek lelke százszor szebb lehet, mint sok nagyinak csufolt embernek a lelke. S az a kis ember, akit ünneplünk, egy tanítói ember; evvel — úgy érzem — megadtam a választ arra, hogy „mi lehet ott ünnepleni való.” A tanítók bizonyára nem miniszterelnökök, de azok, akik előteremtik a minisztereket. A tanítók azok, akik azt a rövid nyaku, kurt lábu, hosszú dereku; azt az ügyetlen és bárgyu kis gyereket kinyújtják, karcsúvá teszik, megtanítják lépni; kitanítják az esztét, irányt adnak a gondolkodásának, kisimítják a lelkét. A szerepük az, ami a fegyverő a lövésnél: munkára indítják a kis golyót; vagy ami a harmat: megtöltik a virágnak a kelyhét; vagy ami az édes apáé: megfogják a gyerekeknek a kezét; vagy ami a jó Istené: folytatják és segítik az ő munkáját. Ha tehát ünnepleni szokás; ha valamit megköszönni kötelesség; ha van még hála a szívekben, akkor a hálával, köszönettel és ünnepléssel elsősorban a tanítóknak tartozunk.

Bende Lászlónak most éppen negyvenéves az öröme s még többszörös a keresztye a tanítás mellett. Azért alig ismerünk ma is szorgalmasabb tanítót önánál. Pedig már negyven éve teszi meg ugyanezt a sétáját az iskola felé. Elkezdte Golencén, folytatta Szárazpatakon, befejezi Martonosban. Negyven éve szítja a porral az épít. Sokszor otta az iskola miatt az iskolán kívül is a tanítók savanyu kenyérét. Ha rosszak voltak a gyerekek: rossz volt ő a

aki a Pallas Lexikonban véletlenül reá bukkan: valamely város természeti szépségének dicsőítésénél.

Agazdálkodáségszesebbszellembe való terelése helyett, klikk rendszerek működnek, csinálják az állásokat rokonoknak, egyeseknek kegyeket osztogatnak, a míg egymást szapulják, nem érnek reá egy keveset, az üzlet után nézni. Egy-egy állás szervezésébe belemennek szó nélkül, áldoznak reá ezeket, de rögtön szükkebben huzódnak vissza, mihelyt valami üzletszerű vállalkozásba kellene a polgárok pénzét fektetni.

Nem vád, nem rágalmazás ez és hogy e népszerűtlen tárgyat érintjük, tesszük ezt abból az alkalomból, mikor uton-utólen panaszokat hallunk a városok háztartásáról: a mely panaszok nagy részben, igazak.

A váddal szemben, hiába fogja rá a bürokratizmus szemüvegén vizsgáló ember, hogy mindezeket csak ujságírói felületesség mondhatja.

Ezeknek konstatálásához nem kell valamelyes pesszimizmus, nem szédületes szakszerűség, ezt éppen úgy tudja a legtalentusabb ujságíró, vagy igen jó hivatalnok, mint valami falusi bakter. És az is bizonyos, hogy e sokszor tárgyalt kérdést a rektorika bármilyen szíves virága meg nem oldhatja: ha a városok nem lépnek a cselekvés mezéjére.

Ideje is volna. Tanuljunk a külföldtől, ahol egy-egy barlang látogatására annyi embert tudnak csődíteni, hogy nálunk busujáról, helyeken nincs annyi ember. És ha már van valamelyes idegen forgalmunk ne engedjük, hogy ott kizsebeljék a látogatókat, egyes telhetetlen vállalkozók. Fürdőink s természeti szépségeinket hirdessük ország-világnak, nem egyszer, nem kétszer, hanem mindaddig, míg a figyelem városainkra reá nem irányul.

A külföldi forgalom éppen annak kö-

szönheti nagy eredményét, mert vállalkozásaiban kitartók, szívósok nem riadnak vissza ha vállalkozásaiban mindjárt nem is mutatkozik a szerencse.

Nálunk egy csapásra akarnak meggazdagodni; nálunk inkább a ritka forint kell, mint a sürű krájeár.

Nagy hiba ez. Nagyon nagy. De csak rajtunk áll, hogy szakítsunk a szokott rendszerrel.

Az új rendszer, az üzleti vállalkozás szebb jövőt jelent, de egyben a városok adóssága is kevesbedik és ezen az uton a polgárok jóléte is biztosítva lesz: kik hivatalva lesznek városunk jóléti intézményeit a legmagasabb fokra emelni.

A válság.

— Felmentések, kinevezések. —

A politikai válság újabb stádiumba jutott. A király felmentette a Tisza-kormányt s kinevezte az új kormányt akként, amint azt lapunkban már jeleztük. A hivatalos lap hétfői száma a király szövegét kívül közli a Tisza-kabinet felmentésére és a Fejérváry kormány kinevezésére vonatkozó kéziratokat. A király első sorban báró Fejérváry tábornagyot menti fel a darabontestőrségnél viselt kapitányi állása alól és helyezi szolgálaton kívüli viszonyba. A következő kézirat gróf Tisza Istvánhoz szól, akinek felmentésekor a király „tisztá hazafias szándéktól vezéreltetve, teljes odaadással tett hű szolgálataiért őszinte köszönetét és változatlan kegyelme biztosítását” fejezte ki. A sablontól elüt Lukács László felmentő kézírata is, akit a király „különösen az állambiztartás egyensúlyának megszilárdítása körül fáradozó buzgalommal teljesített kiváló szolgálatait” emeli ki. A többi távozó miniszter felmentő okmányágyánál a hű és buzgó szolgálatokat koncendálja. Ezután következik a hivatalos lapban báró Fejérváry Géza miniszterelnöki kinevezése és a Lányi Bertalan igazságügyminiszteri, Vörös László kereskedelemügyi, Kristóffy József belügyminiszteri, Bihar Ferenc honvédelmi miniszteri, Lukács György kultuszminiszteri, György Endre földmívelésügyi miniszteri, Kovácsévics István hor-

vát miniszteri, báró Fejérváry Géza pénzügyminiszteri és a király személye körüli miniszteri kinevezése.

Tehát megvan az új kormány, a melynek programját is közli a hivatalos lap a királyi deklarációjában.

Az államtitkárok felmentése nagyobb feltűnést kelt, mint a miniszterek felmentése; nem mintha valami különös formassággal járna, hanem pusztán azért, mert két felmentés elmaradt. A hivatalos lap felmenti ugyanis Makfalvy Gézát, Granzenstein Bélát, Sándor Jánost és gróf Serényi Bélát, ellenben Gromon Dezső és Zsilinszky Mihály felmentéséről nincs szó. Feledékenység e ez, vagy egyéb, azt hamarjában bajos megállapítani. Makfalvy másodosztályú vaskorona-rendet kapott.

Az új kormány eskütetele.

Alig, hogy a Tisza-kormány tagjai távoztak, jöttek az új miniszterek. Legelőbb hajtattott a várba Bihar Ferenc honvédelmi miniszter, ki altábornagyi ruhában jelent meg. Utánna jöttek: György Endre földmívelésügyi, Lukács György vallás- és közoktatásügyi, Vörös László kereskedelemügyi és Kovácsévics horvát miniszter. Legutoljára hajtattott Fejérváry Géza báró miniszterelnök, ki lovassági tábornoki ruhában jött. Pontban három órakor fogadta a király Fejérváry Géza báró miniszterelnököt külön kihallgatáson. Ez alkalommal végbement az esküvétel, melynél Széchenyi Gyula gróf zászlós ur és Burián István báró közös pénzügyminiszter interviniáltak. Az esküvétel Tarkovich Béla miniszterelnöki államtitkár olvasta fel.

Ezután együttesen jelentek meg a többi miniszterek, kiknek esküvételénél Fejérváry Géza báró miniszterelnök és Széchenyi Gyula gróf zászlós ur volt jelen. Az esküvétel ez alkalommal Romy Béla miniszteri tanácsos olvasta fel.

Az esküvétel után a király az új kabinet tagjait együttes kihallgatáson fogadta.

Perczel Dezső összeférhetetlensége. Az összeférhetetlenségi bizottság hétfőn d. u. 5 órakor ülést tartott gróf Károlyi István elnöklété alatt, hogy Perczel Dezsőnek a Zilinszky István által bejelentett összeférhetetlenségét letárgyalja.

Az ülésen Perczel nem jelent meg és ennek okául József főherceg temetését jelentette be. Miután a törvény ilyen kifogást nem ismer, a bizottság letárgyalta a bejelentést. 1 és fél óra hosz-

tanító. Ha büntetett: szigorú volt ő a tanító; ha nem büntetett: gyenge volt ő a tanító. Ha nem tudott a gyerek: nem tanított ő a tanító; ha jól tudott a gyerek: van esze a gyereknek, mondották sokszor. Igen tisztelt ünneplő közönség! nem azért mondom ezt, hogy szépen rakjam össze a szavakat, hanem, mert erősen falu-helyeken fordult meg, ahol pedig a rossz akaratoak s még inkább a felületes gondolkodásnak ezer ilyen féle nyilával találkoztam negyven éven át.

Mikor ifjú korában bement az iskolába, magyar ruhában szerette bemenni. Egy tanuló társa azt mondotta nekem, hogy ilyenkor nem volt daliásabb tanító a fiatal Bendénél. Aztán felült a katedrara s jóságos kék szemé jó szívből nézett ki, szeliden s gárgzott. Egész lelkületét általában a szelidség foglalta le a gyerekekkel való bánismódjában, mert bár negyven évek kalapácsütése sok finom vonást vert el lelkében és jámbor szelid lelke sok megpróbáltatást szenvedett végig, mégis én, aki pedig csak rövid ideje vagyok tanító társa, magamra nézve szomorúan tapasztaltam, hogy ő most is okos — enyhe tud lenni ott, ahol én gyengeszívű ifjú gyengéd lenni nem tudok.

Dehát, igen tisztelt ünneplő közönség, hogy ne is lenne jó az ő szíve, hiszen szereti a jó Istent, vagy inkább azt mondom, megszerette a jó Istent. A negyven évből harmincegy évig volt hitoktató s jól kellett tanítania és nevelnie a hitben, mert ez a község, ahol életének javarésze eltöltötte, katolikus hitét hűen megtartotta, vallását becsületesen gyakorolja, templomát szorgalmasan látogatja. Már pedig ebben nagy része van a jubilánsnak is, aki annyi idő alatt egy nemzedéket tanított a hitre és járt elöl példájával. Hogy a jó Istent szereti, azt még a mult

őszön megtudtam. Az történt, hogy valami pénzre szorult csavargó éjjel betört az ablakon a templomba és megkereste a perselypénzt. A szomszédok a jubilánshoz futottak, hogy jöjjen, mert meglopták a templomot. Es a mi öregünk egy szót sem szólt, csak két szemét törölte ki a könnytől. Nohát, igen tisztelt ünneplő közönség, a megrabolni próbált Istennek nagyobb engesztelést és kárpótlást senki imádsága sem adott, mint öreg jubilánsunk szemében az a néhány könnyesepp!

Aztán a haza mit nyert tőle negyven év alatt! Negyvenszer elmondotta a gyerekeknek, hogy volt egy Árpád apánk, egy Szent István királyunk, aztán egy mohi pusztánk; ismét két Hunyadiak s egy mohácsi csatánk; egy Rákócziak s egy negyvennyolcunk. Elimádkozta negyvenszer a gyermekekkel Isten áld meg a magyart! Elénekelte negyvenszer a gyermekeknek: Itt élnek és meghalnak kell! Igen tisztelt ünneplő közönség. Magyarországot egy koronás magyar női alakkal szokták megszemeleíteni; azt a nőt Hunniának nevezték el. Ha ez a Hunnia még felismeri legszerényebb gyermekeit, akkor most bajoljon le legkisebb öreg gyermeke felé és vonja homloka köré az elismerés koszorúját annak a szegény tanítónak, ki negyven éven át hordozta gyermekeit az Ő lábához s vezette bele őket abba hogyan kell Őt szeretni!

Szerette a hazát; de szerette a házat is. Igaz ugyan, a Gondviselés nem engedte meg neki, hogy amikor hazament az iskolából az iskolás gyerekeket édes gyerekei válták fel; nem engedte meg, hogy az apai gondok redői hasogassák meg homlokát s a szülői örömek ragyogtassák meg ismét; de talán azért nem engedte meg, hogy szerete, szíve egyé-

legyen és osztatlan: a felesége. Hogy az első feleségét szerette, onnan gondolom, hogy amikor meghalt, a csüggedésig megsiratta. Hogy a másodikat szereti, onnan tudom, hogy az első feledni tudta. Most már az öreg tanító „tátika” lett, édes neje „mámika.” Aki aztán látja — elbámulja; elbámulja s megsiratta, ahogy a két öreg kényeztetni egymást: „Mámika megtalál hiúlni;” „Tátika kabát nélkül ne menjen ki.” S „Tátika” szereti ezt a szeretetet, mert én láttam, hogy megölelte „mámikát” s úgy mentek be ketten öreg, békés házukba.

Ima, igen tisztelt ünneplő közönség, egy-két vonás jubilánsunk életéből! Keveset ismerek belőle; de amit ismerek, abból őt megismertem. Nekem, az ünneplő közönség egyik legkisebb tagjának jutott az a nagy szerencse, hogy életének emlékéért egy-két visszavert sugárral megvilágosítsam. Ne csodálkozzanak, hogy mint legkisebb csak szerényen szólottam; de hiszen ugyis szerényről szólottam. Egyszerű voltam, de egyszerűségembe szívemet szerettem volna beleönteni. Egyszerűséget, jószívet, erős kötelesség-érzést látok negyvenéves pályáján. Egyszerűségéért tiszteltem, jó szívéért szerettem, kötelesség teljesítéséért elismerésem adom át neki az ünneplő közönség nevében. Hogy őt buzdítsam, arra hivatott vagyok; de hogy érte imádkozzam, arra hivatott vagyok. Azt pedig szívből tudom kiáltani: Isten éltesse a mi öreg ünnepeltünket!

szat tartó tanácskozás után megállapodtak, hogy Porcel Dezső királyi kegydíjat kap, ennelfogva kimondták az összeférhetetlenséget.

Mivel pedig Porcel Dezső az összeférhetetlenséget annak idején 48 óra alatt köteles lett volna bejelenteni, mandátumáról le kell mondania.

A vezérőrköl határozata. A vezérőrköl bizottság hétfőn délután értekezletet tartott, amelyen tárgyalás alá vették a kormány kinevezését és a királyi manifestumát.

Barabás Béla azt indítványozta, hogy a királyi kinevező kéziratokat mint alkotmányellenes ne vegyék tudomásul.

Apponyi Albert és még többen hangoztatták, hogy a királyi alkotmányos joga kinevezni a kormányt.

A manifestum tartalmára egyhangúlag kimondták, hogy az alkotmányellenes.

Elhatározatott, hogy Kossuth Ferenc rövid bizalmatlansági indítványt terjeszt be, melyben kimondják, hogy az ilyen módon kinevezett kormányt parlamentáris rendszer nem ismerhet el, ennelfogva azzal szemben kimondják a bizalmatlanságot.

Amennyiben erre a kormány elnapolná az országgyűlést, ünnepélyes deklarációt szavaznak meg, a melyben azt nem veszik tudomásul.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A parlament József főherceget.

A magyar képviselőház jun. 17-én róttá le a kegyelet adóját a boldogult József főherceg iránt, azzal a komoly ünnepélyességgel és benső meghatottsággal, mely méltó a halottisírató nemzet képviselőihez és a nagy halott emlékéhez egyaránt.

A gyász külső jelöléül fekete ruhában jelentek meg a képviselők. Jush Gyula elnök szintén fekete díszbe öltözve nyitotta meg az ülést. A miniszterek mind megjelentek Lukács László és Khuen-Héderváry gróf kivételével.

Ünnepélyes néma esőnd támadt a teremben és a képviselők mindnyájan fölállottak, a mikor Jush Gyula elnök szintén felállva, beszélni kezdett. A beszéd magával ragadta az egész házat és a karzatok közönségét.

Szebben, nemesebben nem lehet megörökíteni a magyar főherceg emlékét, mint a hogy az elnök megörökítette; a nemzet fájdalomát és részvétét sem lehetett volna megkapóbban kifejezni. Megható volt a mikor a szónok erőteljesen hangsúlyozta, hogy a polgári és katonai erényekkel egyaránt tündöklő főherceg mily nemes, hazafias érzéssel ragaszkodott Magyarországhoz és a magyar nemzethez szeretettel, bizalommal, bizalommal fizetett.

Ezután javasolta az elnök, hogy a Ház jegyzőkönyvében örökítse meg József főherceg érdemeit; részvétirátot intézzen az özvegy főherceghez és József Ágost főherceghez; koszorút helyezzen a ravatalra és a gyászszertartáson testületileg vegyen részt.

Mindezt általános helyesléssel elfogadták. Azután az elnök a legközelebbi ülés idejéről és napirendjéről tett javaslatot.

Elmondta, hogy Fejérváry Géza báró tábornagynak nála hivatalosan bejelentette az új kormány kinevezését. Javasolja, hogy az erről szóló királyi kézirat kihirdetése és az új kormány bemutatkozása végett a Ház szerdán tartson ülést. Ezt elhatározták s ezzel az ülés véget ért.

IRODALOM.

Szanatoriumi lapok. A József főherceg Szanatoriumi egyesület új lapot indított meg, mely méltán tarthat szélesebb körök érdeklődésére. Az egyesület elhunyt nagy védőjének József kir. hercegnek arcképe és az egyesülethez intézett sorai díszítik a lapot. Közli Korányinak, a társadalmi harc nagy vezérének hatalmas előadását a tuberkulózis ellen való küzdelem mai állásáról az egész világban néhány meleg, de szívből írott sor méltatja Korányit és bemutatja arcképét. A közgyűlés alkalmából közli a. lap Augusztia kir. hercegnő arcmását, szép szavait, Kuthy Dezső tanár gyönyörű előadását, Lukács elnök magvas bevezető és üdvözlő beszédét a jövő évi munkaprogrammot. Apró közleménye a zászlót bon-

tot egyesület agilis tevékenységéről, és mozgalmas életéről számol be. Ezt a lapot az egyesület minden tagja ingyen kapja. Főhívjuk rá minden igazszívű ember figyelmét. Aki emé a lapra igényt tart, az arról tesz tanúságot, hogy szíve hajlik a nemes célok felé és ereje szerint támogatja az egyesületet céljában. Megrendelhető, Budapest (királyi bérház.)

NAPI HIREK.

— **József főherceg temetése.** József főherceg temetése hétfőn jun. 19-én délután négy órakor ment végbe óriási részvét mellett. A temetésen jelen volt a gyászoló családdal a király, Ferenc Ferdinánd trónörökös, Thurn Taxis herceg és a bolgár fejedelem. A gyászszertartást Majláth Gusztáv Károly graf erdélyi róm. kath. püspök végezte fényes segédlettel. A király a halottas kápolnában ült a gyászoló család első sorában. A szertartás öt órakor ért véget, a mikor a holttestet leszállították a sírboltba, erre a király és a gyászoló főhercegi család visszavonult s lassanként a nagy közönség is eloszlott.

— **A honvédség köréből.** A királyi Kornhaber Adolf brassói 24. honvéd gyalogezredbeli ezredes kinevezte a szegedi 5. honvéd gyalogezred parancsnokává, s nyárádgyálfalvi Kádár József debreceni 3. honvéd gyalogezredbeli őrnagynak a brassói 24-ik honvéd gyalogezredhez való áthelyezését elrendelte.

— **Eljegyzés.** Dr. Köleze Károly ügyvédjelölt Brassóban eljegyezte Kovács Mariskát, Kovács Ferenc államvasuti főellenőr kedves szép leányát. Gratulálunk.

— **Az érdem elismerése.** A közdivásárhelyi Kereskedő Ifjak Társulata Fejér Antal tak.-pénztári elnök igazgató elnöklété alatt folyó hó 16-án népes gyűlést tartott, a melyen többek közt elhatározta, hogy miután szeretett alelnökük Kiss Károly 25 éves tanári jubileuma oly napon rendeztetett, melyen a társulat tagjai egyáltalában részt nem vehettek, hogy szeretetük, ragaszkodásuk és hálájuknak méltó kifejezést adhassanak folyó hó 25-én, vasárnap délután pont 2 órakor a társulat helyiségében diszkoszgyűlést tartanak, a mely után kedvező idő esetén a Nagy Ferenc-féle ligetben társas összejövetellel ünneplik az érdemekben gazdag alelnöküket. Az ünnepélyre meghívók nem lesznek kibocsátva. A kedves óvációra felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Halálozás.** Nagyszalontai Vidits Dezső f. hó 16-án Kézdivásárhelyen a Rudolf-kórházban, szívburoklobban néhány napi szenvedés után meghalt. Az elhunyt rokonszenves ifjú embert, aki János F. Lajos tekintélyes kereskedő üzletében volt alkalmazva mint kereskedősegéd, mult vasárnap d. e. temették el a kórház halottas házából, hol ravatala koszorúkkal volt elhalmozva. A Kereskedő Ifjak Társulata testületileg vett részt s kívülök mások is sokan jelentek meg a temetésen, melyet Czirmai Zoltán ref. pap végzett; a sírnál a Kereskedők társulata nevében Kiss Károly tanár alelnök mondott rövid, érzékeny bucsu beszédet.

— **A jogász-ifjúság estélye** június 24-én szombaton a Vigadóban a következő műsorral lesz: 1. Nyitány a zenekartól. 2. Prologus; előadja Fekete András. 3. Énekel cigánykísérettel: Welreiter Erzsike. 4. „Tennis-párti“. Előkép, bemutatják: Diénes Teréz, Kovács Ella, Medvecky Gyula. 5. Monolog. Előadja: Szabó Margit. 6. Zongorán játszik: Dávid Pista. 7. „A fonóban szól a nóta“. Előkép; bemutatják: Benkő Irénke, Czetz Margitka, Nagy Ella, Ungur Valérka, Szvoboda Huska. 8. Tánce.

— **A polg. leányiskola évváró vizsgálatai** Kézdivásárhelyen f. hó 15., 16-án folytak le mind a négy osztályban igen jó, szülőket, hallgatókat teljesen kielégítő sikerrel. Balázs Márton igazgató, tapintatos vezetése alatt. A vizsgálat ideje alatt mindkét napon pompás női munkakiállítás is volt; a hölgyközönség szakvéleménye szerint ez is a legteljesebb mértékű megelégedéssel találkozott, úgy a kitűnő kivétel, mint mennyiség tekintetében. Szombaton d. e. 10 órakor nagy közönség jelenlétében folyt le a záró ünnepély érdekes zenei, ének és szavalási pontokkal.

— **Évváró ünnep a tanítónőképző intézetben.** A sepsiszentgyörgyi állami tanítónőképző intézetben június 17-én d. e. tartották meg a tanítási

évet bezáró ünnepet nagy közönség érdeklődése mellett, mely be sem fért a szűk, célszerűtlen helyiségben, ahol úgy érezte magát az ember, mint a gőzfűrdő szanitokamrájában, az intézeti zenekar által előadott népdalokkal vette kezdetét a program, a minél lelkesen tapsolt a közönség. Hotkó Józsa és Bochkor Erzsike növendékei „Bánkban“-ból játszottak zongorán tetszés mellett. A gyakorló iskola két kis tanulója: Wundsám Bella (I. oszt.) és Zathureczky Irma (V. oszt.) szavalt ezután egyenes és szépen. Benke Juliska III. éves képzőintézeti növendék egész művészetével szavalt Tóth Kálmán „Losonczy özevegye drámai költeményét. Baros Margit „Mikesdalt“ énekelte (Lévay—Szabady) Gödri Anna zongorakísérettel. Salamon Irén szép hegedűjátékát Székely Erzsike kísérte zongorán. Mind a két számot elismeréssel fogadta a hallgatóság. A program művészeti részét a Herodes—Kerner-féle „Magyar dal“ melodráma zárta be, a melynek szövegét Páncél Erzsike szavalt, a zongorakísérettel pedig Broszek Margit játszta, fokozódó hangulatot és elismerést kelte az énekkar illusztráló dalaival. Gyönyörű s a hallgatóságot és növendékeket egyaránt megrikató, szívből jövő és szívből szóló bezáró beszédet tartott végül Palmay Lenke, igazgató. Aztán kiosztotta a szerény jutalmakat a növendékek között. A közönség még hosszasan gyönyörködött a növendékek szép kézi munkáiban, rajzaiban és festményeiben, a melyek bőséges kollektívában voltak szemlére állítva.

— **Baromfitenyésztés fejlesztése a Székelyföldön.** A székelyföldi miniszteri kirendeltség nagy munkásságot fejt ki a baromfitenyésztés érdekében. Székelykeresztúron, Sepsiszentgyörgyön, K.-vásárhelyen, Csikszereván mint a baromfitenyésztés felállítását engedélyezte a földmívelésügyi miniszter. Ezek a telepek fogják irányítani a jövőben a baromfitenyésztést. Addig is, míg a telepek működést fejthetnek ki, igen sok nemes baromfit osztanak ki a papok, tanítók és kisgazdák közt; így Maros-Tordamegyében 500 darab pekingi kaesát, majd folytatódóan 600, ismét más ízben 800 korona értékű nemes baromfit és 78 láda tojást adott a kirendeltség azoknak, a kik az értékesebb baromfitenyésztésével foglalkozni kívántak. A legutóbbi országos baromfikállításán a székelyföldi kisgazdák által bemutatott baromfiak már értékes kitüntetésekert nyertek.

— **Értesítés.** A nagyszabású sz. Orsolya Rendház ezuttal is ajánlja tan- és nevelő intézetet az igen tisztelt közönség figyelmébe. Az intézet négy elemi, négy polgári, illetve hat elemi s két felső népiskolai osztály-, német magántanfolyam s ipariskolából áll. Ezekben kívül vannak továbbképző tanfolyamok is, hol a polg. vagy felsőbb leányiskolát végzett növendékek következőkben nyernek oktatást: Német, francia, angol és olasz nyelvben; zongorá-, harmonium-, cimbalom-, eitherában és hegedűben; rajzolásban-, viz-, pistoll-, olaj- és email festészetben; bőr- és faművészetben; továbbá mindenemű kézimunkákban. A tartásdíj havonként 36 korona; de van 80 kedvezményes hely is 30 koronával. E helyekre bárki tarthat igényt, mindazonáltal csak azok nyerhetik el, kik idejekorán folyamodnak. Rendes növendékeknek jelentkezhetnek aug. 15-ig, a magántanfolyamokra bármikor.

MULATSÁGOK.

Az ev. ref. dalárda ngári táncmulatsága.

F. hó 12-én, pünkösd második napján az ev. ref. egyház dalárda minden tekintetben fényesen sikerült mulatságot rendezett a Nagy Ferenc ur rátelében. Bár a borongós idővel kezdődött pünkösti ünnep már csaknem minden reményét elvette a rendezésnek arra nézve, hogy az ünnep második napján a mulatság megtarthatik, mégis e napon, úgy a hogy földérülvén az idő, olyan szép számu közönség gyűlt össze a mulatságra, hogy az az embereknek mulatságra éppen nem hajlandó mostani hangulatát tekintve, párját ritkítja. Megjelentek ott szegények és gazdagok, urak és közönséges emberek egyaránt s állandóan vidám arcukról leritt az, hogy jól találják magukat. És ez így van jól. Támogatásra nagyon is rászorult ref. egyházi ügyről, városunk egyetlen és az újabb időben rohamos léptekkel előrehaladó dalogyletnek ügyéről volt szó, mindkettő megérdemli a közönség támogatását. És a közönség

bár áldozatkésztsége napjainkban oly sok oldalról vétetik igénybe, átértézte, tudta ezt s ennek tulajdonítható első sorban a fényes siker. No aztán még ha hozzágondoljuk azt, hogy mily szép két ifju védnök, milyen védnökkereg biztosította előre a mulatság sikerét és a dalkar mily teljes buzgósággal igyekezett azon, hogy a rendezésben semmi hiány ne legyen, a táncok közt lévő szünetek alatt, mily magas színvonalu, vidám énekekkel gyönyörködtette a mulató közönséget, azt kell mondanunk, hogy ez másképpen, mint teljesen fényes sikerrel, nem is történhetett.

Íme a jövedelem pontos elszámolása a dalárda fíradhatatlan pénztárnoka: Kovács Mátyás jelentése alapján:

bevétel volt felülfizetésekből és
jegyekből 576.72 K.
kiadás 141.36 K.
maradt tiszta jövedelem . . . 435.36 K.

A dalárdának a múlt vasárnapon tartott közgyűlése kimondotta, hogy ezen összegből 200 koronát alapítványképpen az egyházi kepelap gyarapítására ad, s a megmaradó összeget folyó szükségleteinek fedezésére (kottás könyveinek rendbehozására, tűzifa beszerzésére) fogja fölhasználni.

Felülfizetési szívesek voltak a nagy közönség közül igen sokan, kiknek neveit, ha a szerkesztő ur szíves lesz lapjában helyet adni, a jövő számban szintén közölni fogjuk.

Itt csak a nagyobb, s illetőleg csoportosított összegeket említve, a következőleg számolunk el a felülfizetésekről: Ifj. Nagy Ferencé és Nagy Istváné

védnökök, továbbá Benkő István védnök adtak 20 20 koronát, Benkő Gyula, ifj. Kupán József, id. Török Sándor, dr. Tóth József, Nagy Károly, Szűcs Károly védnökök 10—10 koronát; Balázs Márton, Biró Sándor, Rákosi József 6—6 koronát, Kiss Károly, Nagy S. Pál, M. Székely János, 5—5 koronát és így tovább, minden védnök tehetsége szerint, jó szívvél hozzájárult ahhoz, hogy a mulatság anyagilag is szép sikerrel végződjék.

Az egyes gyűjtő iver végösszege a következő: Kapusi Károly és Kovács Mátyás iver begyűlt 132.50 K., Turóczy Albert és Kovács József iver 55 korona, Szotyori Dávid és Magori Ámál iver 37.50 K., Kovács Béla és Kovács Róza iver 49.42 K., Pénztárnál kitejt iver 146.42 K., Csizsár András iver 280 K.

Köszönet mind egyen-egyenként a nemes szívű jó iedulatu adakozóknak. Az Isten az ő áldásával ezerszeresen pótolja ki azt, amit az ő egyházának és a dalárdának adtak!

Hába volna még szólnom valamit az erkölcsi sikeréről és felemlítenem azokat, kik ennek fényességét fíradhatatlan munkásságukkal biztosították. De nem szólok ezekről. Minden szónál szebben beszél az a tény, hogy a jelen voltak mind, egy igazán kellemesen töltött est emlékével távoztak a mulatságról. Azok pedig, kik az erkölcsi és anyagi siker fényességét biztosították, tették azt egyházunk iránt való szeretetükből, ezt pedig dicsérni nem szabad!

Hordja mindenki keblében; védnökök, védnök, rendezőség és gyűjtők, a jól végzett kötelesség fölemelő öntudatát!!

Czirmay Z.

Piaci árjegyzék 1905. június hó 21-én

Buza, tiszta, mmázsája	17 kor. — fillér.
közepes	16 " — "
Rozs	14 " — "
Árpa	11 " — "
Törökbuza mmázsája	16 " — "
Zab	12 " — "
Borsó literje	— " 20 "
Lencse literje	— " 27 "
Paszuly	— K. 26 f.
Kása köles literje	— " 33 "
Burgonya hektóliterje	2 " 50 "
Marhahus kilogrammja	1 " 04 "
Sertéshus	1 " 12 "
Borbéshus	— " 56 "
Szalma mm.	2 " — "
Széna mm.	8 " 20 "
Ökör párja	500 " — "
Tehén	320 " — "
Ökörbőr	30 " — "
Tehénbőr	23 " — "
Faggyuvertya kilogr. ja	— " 86 "
Faggyu mm.	56 " — "
Tűzifa 1 □ m.	4 " 80 "
Malac darabja	2—5 " — "
Liba párja	5 " — "
Csirke párja	2 " — "
Birány darabja	6—8 " — "
Tojás 10 db	— " 20 "
Tehéntej egy liter	— " 16 "
Bivalytej egy liter	— " 24 "

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és állmoskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények dohány-, cigarettá-, szivar- és névjegy-tárcák. Fü- sűk, bajuszkefék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, cvikkek, olvasók, borotvák

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedés

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó“-fele gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnissokat, hajlitott és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és ótszékényeket, ebédlő és heverő diványokat matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készíttetek s olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.